

Frågor & svar (FAQ)

Här kan du hitta vanligt förekommande frågor och svar om asyl. Under varje område finns frågor och kortare svar samt länkar till längre svar på FARR:s hemsida eller till andra organisationer.

- [Sveriges tillfälliga asyllagstiftning: begränsningslagen](#)
 - [EU:s Dublinförordning](#)
 - [Uppehållstillstånd pga asylskäl](#)
 - [Familjeåterförening och anhörig](#)
 - [Uppehållstillstånd pga arbete eller studier i Sverige](#)
 - [Byta spår](#)
 - [Om förlängt uppehållstillstånd](#)
 - [Rättigheter som asylsökande](#)
 - [Rättigheter som papperslös](#)
-
- [Att tänka på vid en asylansökan](#)
 - [Asylprocedurens olika steg](#)
 - [Migrationsverket](#)
 - [Juridisk hjälp under asylprocessen](#)
 - [Tolk](#)
 - [Migrationsdomstolen](#)
 - [Migrationsöverdomstolen](#)
 - [Utvisning och verkställighet](#)
 - [Återvändande](#)
 - [Migrationsverkets förvar](#)
 - [Verkställighetshinder](#)
 - [Här finns mera hjälp](#)

[divider line_type="Full Width Line" line_thickness="1"
divider_color="default"]

Sveriges tillfälliga asyllagstiftning: begränsningslagen

[toggles style="minimal"] [toggle color="Extra-Color-2" title="Vad innebär begränsningslagen?"] Begränsningslagen är en ny lag från 2016. Begränsningslagen begränsar möjligheterna att få uppehållstillstånd i Sverige. Lagen omfattar alla som får beslut sedan lagen trädde i kraft 20 juli 2016, förutom BARN som sökt asyl senast 24 november 2015 och deras familjer, om barnet fortfarande var minderårig då det fick beslut. *Goda råd s. 11–16, 74–75, 93–94.* Lagen kommer att ersättas av en ny lag i juli 2021. Den nya lagen kommer förmodligen vara väldigt lik begränsningslagen. [/toggle] [toggle color="Extra-Color-2" title="Vilka möjligheter finns det att få permanent uppehållstillstånd i Sverige som asylsökande?"]

Begränsningslagen gör att de allra flesta uppehållstillstånd som beviljas blir *tidsbegränsade* (TUT). Detta gäller däremot **inte** om du är ett barn (alltså är under 18 år), eller om du är familjemedlem till ett barn, som ansökte om asyl **senast** den 24 november 2015. I så fall kan fortfarande permanent uppehållstillstånd på grund av asyl beviljas, om barnet är kvar i Sverige och det inte har hunnit fylla 18 år. Om du kommit till Sverige **efter** den 24 november 2015, kan permanent uppehållstillstånd beviljas på följande sätt:

1. PUT kan ges om du är ett barn som beviljas uppehållstillstånd på grund av särskilt ömmande omständigheter. *Goda råd s. 22.*
2. PUT kan beviljas efter att ett TUT har gått ut. Detta gäller om du kan försörja dig själv genom en anställning eller eget företag. *Goda råd s. 74–75.* Se även [Asylrättscentrums handbok för permanent uppehållstillstånd.](#)
3. PUT kan ges vid anhöriginvandring. Detta gäller dock **inte** om personen du har anknytning till i Sverige har fått TUT genom begränsningslagen. *Goda råd s. 29.*

[/toggle][/toggles]

EU:s dublinförordning

[toggles style="minimal"][toggle color="Extra-Color-2" title="Vad innebär Dublinförordningen?"]Dublinförordningen är en EU-reglering som bestämmer vilket EU-land som ska pröva din asylansökan. Tanken med förordningen är att du bara ska söka asyl i ett EU-land. När du söker asyl i Sverige undersöker Migrationsverket om du har visum till ett annat EU-land, eller har någon typ av uppehållstillstånd, har sökt asyl eller registrerats i ett annat EU-land. Det är som huvudregel i det första EU-landet du registreras som du ska söka asyl, men andra regler finns om du är ensamkommande barn eller har familj i ett annat EU-land.

Goda råd s. 41–43. Läs mer:

<https://sweref.org/ska-din-ansokan-provas-i-sverige-2/> [/toggle][toggle color="Extra-Color-2" title="Måste EU-länderna följa Dublinförordningen?"]

Nej. Varje land får pröva en persons asylskäl om det vill. I Dublinförordningen nämns dessutom ett särskilt undantag som förbjuder överföring till länder där mottagnings- och asylprocesserna helt havererat. Det som kan spela roll för om ett undantag ska göras är dels hur mottagandet i det andra landet ser ut och dels den asylsökandes personliga skäl, som sjukdom och anknytning till ett visst land. *Goda råd s. 45.* [/toggle][/toggles]

[toggles style="minimal"][toggle color="Extra-Color-2" title="Jag har fått uppehållstillstånd i Grekland. Kan jag resa till Sverige istället och söka asyl?"]Om du söker asyl i Sverige och redan har asyl i ett annat EU-land så kommer du rent formellt att kunna söka asyl i Sverige. Men eftersom du redan har skydd kommer du att få ett snabbt avslag som gäller i fyra år. Har du ett uppehållstillstånd på grund av arbete eller studier i Grekland så omfattas det av Dublinförordningen. Ett sånt

uppehållstillstånd hindrar dig från att söka asyl i Sverige till två år efter att uppehållstillståndet löpt ut. [/toggle][toggle color="Extra-Color-2" title="Om jag har fått avslag på min asylansökan i Sverige och åker till ett annat EU-land för att söka asyl, kan jag hålla mig undan ett tag i det nya landet för att inte skickas tillbaka till Sverige?"] Nej, du kan inte hålla dig undan innan du söker asyl i ett annat EU-land. Det hjälper inte, eftersom fingeravtrycken från din asylansökan sparas i 10 år. Du måste börja med att söka asyl i det andra landet. Om du då får ett avslag därför att Sverige fortfarande är ansvarigt för ditt asylärende så kan du hålla dig undan (oftast i 18 månader) och sedan söka asyl på nytt i det landet du befinner dig i. Då har inte Sverige något ansvar längre. [Läs mer om att söka asyl i ett annat EU-land på Asylrättscentrums hemsida.](#) [/toggle][toggle color="Extra-Color-2" title="Kan jag resa till andra EU-länder om jag har uppehållstillstånd i ett EU-land?"] Ja, du får besöka andra EU-länder men oavsett om du har ett tidsbegränsat eller permanent uppehållstillstånd måste du ha med dig giltigt pass och ditt uppehållstillståndskort när du reser. Det kan vara nödvändigt även för att kunna återvända till det land där du har uppehållstillstånd.

Läs mer om hur länge du kan vara bortrest på [Migrationsverkets hemsida](#) och hos [EU-kommissionen](#). [/toggle][/toggles]

Uppehållstillstånd på grund av asylskäl

[toggles style="minimal"][toggle color="Extra-Color-2" title="Vem får uppehållstillstånd i Sverige på grund av asylskäl?"] Den som räknas som *flykting* eller *alternativt skyddsbehövande* får uppehållstillstånd i Sverige på grund av asylskäl. Ett sånt uppehållstillstånd kallas också för att man får *asyl*. [/toggle][toggle color="Extra-Color-2" title="Hur får jag uppehållstillstånd som flykting?"] För att räknas som flykting måste flera saker vara uppfyllda. Du måste befinna dig *utanför* ditt hemland. Du måste känna *fruktan* vilket

betyder att du måste vara rädd för att bli *förföljd* på grund av vissa anledningar i ditt hemland. Dessa anledningar är: förföljelse på grund av *ras, nationalitet, religiös* eller *politisk* uppfattning, eller *kön, sexuell läggning*, eller att du tillhör en *viss samhällsgrupp*. Förföljelsen kan ta sig uttryck i fysiskt eller psykiskt våld, eller genom allvarlig diskriminering. Den fruktan du känner måste vara *välgrundad*. Det innebär att du är rädd för vad som kan hända i framtiden, om du skulle återvända till ditt hemland. Det viktigaste är inte att du är rädd för vad som redan *har* hänt dig, utan vad som *kan* hända dig. Däremot kan det som *har* hänt påverka riskbedömningen för din framtida situation. Till sist måste du visa att staten i ditt hemland inte kan eller vill skydda dig. *Goda råd s. 13–14, 16.* [Läs mer om vad som är viktigt att tänka på när du ansöker om asyl här.](#)[/toggle][toggle color="Extra-Color-2" title="Hur får jag uppehållstillstånd som alternativt skyddsbehövande?"]Om du inte räknas som flykting, kommer Migrationsverket att pröva om du kan få uppehållstillstånd som alternativt skyddsbehövande. För att räknas som alternativt skyddsbehövande måste du uppfylla **ett** av följande två skäl. **Det första skälet** till att få uppehållstillstånd som alternativt skyddsbehövande är att du riskerar att bli utsatt för dödsstraff, kroppsstraff, tortyr, eller annan omänsklig eller förnedrande behandling om du återvänder till ditt hemland. Risker för detta måste gälla dig *personligen*. Det betyder att det inte räcker med en *allmän risk* att bli utsatt för exempelvis tortyr, för att du ska kunna beviljas uppehållstillstånd av detta skäl. **Det andra skälet** till att få uppehållstillstånd som alternativt skyddsbehövande är att du löper en allvarlig och personlig risk att skadas på grund av urskillningslöst våld som beror på en yttre eller inre konflikt, alltså krig eller inbördeskrig. Här finns också kravet på att risken angår dig *personligen*. Om våldet däremot är *fullständigt* urskillningslöst och vem som helst som är i området riskerar att skadas, så anses kravet uppfyllt ändå.

För båda skälen gäller att du måste visa att du inte *kan* eller

vill få skydd av ditt hemland. *Goda råd s. 15–17.*[/toggle][toggle color="Extra-Color-2" title="Vad är skillnaden mellan flykting och alternativt skyddsbehövande?"]Skillnaden mellan flykting och alternativt skyddsbehövande är flera. För det första tar de sikte på olika anledningar till flykt. För det andra får den som räknas som flykting längre uppehållstillstånd och har fler rättigheter än den som räknas som alternativt skyddsbehövande. *Goda råd s. 17.*[/toggle][toggle color="Extra-Color-2" title="Hur länge gäller ett uppehållstillstånd på grund av asylskäl?"]Uppehållstillstånd som beviljats genom begränsningslagen är tidsbegränsat. Det betyder att du bara får stanna i Sverige under den tid som tillståndet säger att du får det. Beroende på om du räknas som *flykting*, *alternativt skyddsbehövande*, eller fått uppehållstillstånd på grund av *synnerligen* eller *särskilt ömmande omständigheter*, så gäller uppehållstillståndet olika länge. Om du är *flykting* får du oftast stanna i **tre år**. Den tiden kan förkortas om du begår brott. Om du är *alternativt skyddsbehövande* får du oftast stanna i **ett år och en månad**. Om du fått uppehållstillstånd på grund av *synnerligen ömmande omständigheter*, får du stanna i **ett år och en månad**. Om du är ett barn som beviljats uppehållstillstånd på grund av *särskilt ömmande omständigheter*, kan du i vissa fall få **permanent uppehållstillstånd**. *Goda råd s. 21–22.*

Andra regler gäller för barn, och familjemedlemmar till barn som ansökte om asyl **senast** den 24 november 2015. *Goda råd s. 22.*

Kom ihåg att det *inte* går att överklaga längden på ditt uppehållstillstånd. Däremot kan du överklaga till exempel att du inte fick flyktingstatus. Om du får rätt kan det leda till att du får längre uppehållstillstånd. Du kan också ansöka om förlängning av uppehållstillståndet innan det går ut. Läs mer i *Goda råd s. 55,74.*

Ett tidsbegränsat uppehållstillstånd kan förlängas. [Läs mer](#)

[här](#).[/toggle][toggle color="Extra-Color-2" title="Vad innebär uppehållstillstånd pga synnerligen ömmande omständigheter och särskilt ömmande omständigheter?"]Uppehållstillstånd på grund av synnerligen ömmande omständigheter (för *vuxna*) eller särskilt ömmande omständigheter (för *barn*), får ges av Migrationsverket men är mycket ovanligt. Högre krav ställs på vuxna än på barn. Här bedömer Migrationsverket ditt hälsotillstånd, din anpassning till Sverige, och hur din situation skulle bli om du återvände till ditt hemland. Idag beviljas uppehållstillstånd på grund av ömmande omständigheter **enbart** om en utvisning skulle bryta mot en internationell konvention som Sverige lovat att följa. *Goda råd s. 18–21.*[/toggle][/toggles]

FAMILJEÅTERFÖRENING OCH ANHÖRIG

[toggles style="minimal"][toggle color="Extra-Color-2" title="Jag är asylsökande – får min partner komma till Sverige om jag är här?"]Nej, om du är asylsökande har din partner inte rätt att komma till Sverige enbart för att han eller hon är anhörig till dig.[/toggle][toggle color="Extra-Color-2" title="Jag har fått uppehållstillstånd – får min partner komma till Sverige om jag är här?"]Om du har fått *permanent uppehållstillstånd* i Sverige, så har din partner också rätt att bo här. Om du har ett *tidsbegränsat uppehållstillstånd* som flykting eller alternativt skyddsbehövande enligt begränsningslagen, så får din partner komma till Sverige under vissa omständigheter. I så fall måste både du och din partner ha fyllt 21 år och ni måste ha gift er eller ha varit sambo *innan* du kom till Sverige. *Goda råd s. 25.*[/toggle][toggle color="Extra-Color-2" title="Jag befinner mig i Sverige och mina anhöriga har uppehållstillstånd här – ska jag ansöka om uppehållstillstånd på grund av anknytning?"]Nej. Om du redan befinner dig i Sverige så kommer du antagligen få avslag. Det beror på att en ansökan om uppehållstillstånd på grund av anknytning ska göras från utlandet. Du ska däremot ta upp anknytningen i din ansökan om uppehållstillstånd på grund av

asyl. *Goda råd s. 28–29.*[/toggle][toggle color="Extra-Color-2" title="Jag befinner mig i Sverige och mina anhöriga har uppehållstillstånd här – ska jag ansöka om uppehållstillstånd på grund av anknytning?"]Nej. Om du redan befinner dig i Sverige så kommer du antagligen få avslag. Det beror på att en ansökan om uppehållstillstånd på grund av anknytning ska göras från utlandet. Du ska däremot ta upp anknytningen i din ansökan om uppehållstillstånd på grund av asyl. *Goda råd s. 28–29.*[/toggle][toggle color="Extra-Color-2" title="Hur räknar jag ut hur mycket jag måste tjäna för att få återförenas med min familj?"]På Migrationsverkets hemsida kan du räkna ut hur mycket just du behöver tjäna för att kunna återförenas med din familj i Sverige: <https://www.migrationsverket.se/Privatpersoner/Skydd-och-asyl-i-Sverige/Efter-beslut/0m-du-far-stanna/Familjeaterforening.html>.

Se även Röda Korsets rådgivning om familjeåterförening <https://www.rodakorset.se/fa-hjalp/stod-vid-familjeaterforening/>.[/toggle][toggle color="Extra-Color-2" title="Hur länge gäller ett uppehållstillstånd på grund av anknytning?"]Om anknytningspersonen har *permanent* uppehållstillstånd gäller uppehållstillstånd på grund av anknytning vanligtvis två år. Om anknytningspersonen har *tidsbegränsat* uppehållstillstånd gäller uppehållstillstånd på grund av anknytning för samma tid som anknytningspersonens. *Goda råd s. 29.*

Ett tidsbegränsat uppehållstillstånd kan förlängas. [Läs mer här.](#)[/toggle][/toggles]

UPPEHÅLLSTILLSTÅND PGA ARBETE ELLER STUDIER I SVERIGE

[toggles style="minimal"] [toggle color="Extra-Color-2" title="Hur får jag uppehållstillstånd på grund av arbete?"] För att få uppehållstillstånd på grund av arbete måste du ha ett

erbjudande om arbete i Sverige. Specifika krav ställs ifråga om lön, arbetsvillkor och arbetsgivaren. Efter att du fått arbetserbjudandet ska du ansöka om arbetstillstånd och uppehållstillstånd. Det måste göras från ett annat land där du har rätt att vistas. *Goda råd s. 32–34.* [\[toggle color="Extra-Color-2" title="Hur länge gäller ett uppehållstillstånd på grund av arbete?"\]](#) Upehållstillstånd på grund av arbete gäller för den tid som arbetserbjudandet gäller, men **max två år**. Upehållstillståndet kan förlängas och under vissa omständigheter bli permanent. Ansökan om permanent uppehållstillstånd på grund av arbete görs *innan* ditt aktuella tidsbegränsade uppehållstillstånd löper ut. *Goda råd s. 33.*

Ett tidsbegränsat uppehållstillstånd kan förlängas. [Läs mer här.](#) [\[toggle color="Extra-Color-2" title="Hur får jag uppehållstillstånd på grund av studier?"\]](#) För att få uppehållstillstånd på grund av studier krävs att du sökt och kommit in på en utbildning, exempelvis vid en högskola. Krav ställs också på att du har pengar (ca 8000 kronor i månaden) på ett eget konto för studietiden redan när du ansöker under utbildningstiden, och i vissa fall på att du har en heltäckande sjukförsäkring. *Goda råd s. 34* [\[toggle color="Extra-Color-2" title="Jag kom till Sverige med studentvisum. Har jag rätt att söka asyl?"\]](#) Du har alltid rätt att söka asyl. Däremot måste du bevisa att du har behov av skydd. Om du från början vet att du egentligen behöver skydd så bör du söka asyl **direkt** när du kommer till Sverige, även om du har uppehållstillstånd på grund av studier. Annars kanske du inte blir trodd när du säger att du behöver asyl. [Läs mer om vad som är viktigt att tänka på när du söker asyl.](#) [\[toggle color="Extra-Color-2" title="Jag har fått ett kort uppehållstillstånd, men inte för att jag går i gymnasiet. Kan jag ändå få ett längre uppehållstillstånd om jag går i gymnasiet eller en yrkesutbildning?"\]](#) Ja, men du måste i så fall uppfylla vissa krav. Läs mer om kraven på sidan 22–23 i *Goda råd*. [\[toggle color="Extra-Color-2" title="Vilka regler gäller för den nya gymnasielagen?"\]](#) Det

gick bara att ansöka om uppehållstillstånd enligt den nya gymnasielagen under en kort period mellan juli-september 2018. För att omfattas av den nya gymnasielagen måste flera saker vara uppfyllda:

- Du ska ha räknats som ensamkommande barn vid din ansökan om asyl.
- Ansökan om asyl måste ha gjorts **senast** den 24 november 2015.
- Du ska ha fått ditt första beslut efter asylansökan **tidigast** den 20 juli 2016 och ska vid det tillfället ha räknats som vuxen.
- Det ska ha gått **minst femton månader** efter att asylansökan registrerades till första beslutet.
- Du ska ha befunnit dig i Sverige när du ansökte om uppehållstillstånd på grund av gymnasiestudier.
- Du får inte ha begått brott.
- Du studerar på gymnasiet eller språkintröduktion, alternativt vill göra det.
- Om du inte gick i skolan vid tidpunkten för din ansökan, så måste du i alla fall ha gjort det någon gång tidigare i Sverige.
- Din ansökan om uppehållstillstånd på grund av studier måste ha lämnats in senast den 30 september 2018.

[/toggle][toggle color="Extra-Color-2" title="Hur länge gäller ett uppehållstillstånd som getts enligt den nya gymnasielagen?"]Ett första uppehållstillstånd som getts enligt den nya gymnasielagen gäller tretton månader. Därefter kan det förlängas olika lång tid beroende på vilken utbildning personen kommer in på.

Ett tidsbegränsat uppehållstillstånd på grund av studier kan förlängas. [Läs mer här.](#)

[/toggle][/toggles]

BYTA SPÅR

[toggles style="minimal"][toggle color="Extra-Color-2" title="Vad innebär det att "byta spår"?"]Att byta spår innebär att du ansöker om uppehållstillstånd på en grund du inte ansökt tidigare. Det kan till exempel vara om du fått avslag på din asylansökan och istället väljer att ansöka om uppehållstillstånd på grund av arbete. Det kan också vara om du har haft ett tidsbegränsat uppehållstillstånd som studerande men nu fått ett arbete. Särskilda regler gäller om du vill byta spår. Läs mer i *Goda råd 93*, och 34–35, se även en film på engelska som förklarar hur spårbyte går till <http://asyluminfo.se/>.

[/toggle][/toggles]

OM FÖRLÄNGT UPPEHÅLLSTILLSTÅND

[toggles style="minimal"][toggle color="Extra-Color-2" title="Vad ska jag tänka på om jag vill förlänga mitt uppehållstillstånd?"]Tänk på att ansöka om förlängning i god tid innan ditt nuvarande uppehållstillstånd går ut. Detta är viktigt för att du ska kunna behålla dina sociala rättigheter i väntan på nytt beslut. Det är bara tidsbegränsade uppehållstillstånd som behöver förlängas. Om du har fått permanent uppehållstillstånd så behövs det inte. I din ansökan kan du framföra nya skäl vid behov. Det kan till exempel vara att du anser att din nuvarande status som alternativt skyddsbehövande, på grund av nya omständigheter, bör uppgraderas till flyktingstatus. Var noga med att du har alla nödvändiga intyg och dokument. *Goda råd s. 74.*[/toggle][toggle color="Extra-Color-2" title="Hur ansöker jag om förlängning av uppehållstillstånd som beviljats på grund av skyddsbehov (dvs som flykting eller alternativt skyddsbehövande) eller på grund av ömmande omständigheter?"]För att kunna få förlängt uppehållstillstånd som beviljats på grund av skyddsbehov, måste du ange om du har samma asylskäl som tidigare, eller nya

asylskäl som du inte berättat om tidigare. Om du ansöker om förlängning för samma skäl, behöver du inte berätta om dem för Migrationsverket igen. Om du däremot presenterar nya skäl, kommer du att bli kontaktad så att du får berätta mer. *Goda råd s. 74.*

*[toggle color="Extra-Color-2" title="Hur ansöker jag om förlängning av uppehållstillstånd som beviljats på grund av anknytning?"]*Om din anknytningsperson har fått ett tidsbegränsat uppehållstillstånd enligt begränsningslagen, kan du inte få längre tillstånd än vad anknytningspersonen har. Om du har haft asylskäl, men att dessa inte legat till grund för ditt nuvarande uppehållstillstånd, så kan du ansöka om förlängning på grund av skyddsbehov. *Goda råd s. 75.*

*[toggle color="Extra-Color-2" title="Hur ansöker jag om förlängning av uppehållstillstånd som beviljats på grund av arbete?"]*Ansök innan tiden för ditt nuvarande arbetstillstånd har gått ut. Särskilda krav måste uppfyllas för att det sedan ska kunna bli permanent. *Goda råd s. 33.*

*[toggle color="Extra-Color-2" title="Hur ansöker jag om förlängning av ett första uppehållstillstånd som getts för gymnasiestudier enligt den nya gymnasielagen?"]*För att få ett förlängt uppehållstillstånd som getts enligt gymnasielagen måste du ha kommit in på en utbildning och ha en studieplan. Om du har blivit för gammal för gymnasiet måste du ha kommit in på komvux eller folkhögskola. *Goda råd, s. 93.*

[toggle color="Extra-Color-2" title="Hur ansöker jag om fortsatt förlängning av uppehållstillstånd som getts för gymnasiestudier?"]

Ansökan om förlängning av uppehållstillstånd som getts för gymnasiestudier kan göras om du inte har tagit examen eller har fyllt 25 år. Du måste också visa att du studerat aktivt varje år. *Goda råd s. 74.*

Mer information om förlängt uppehållstillstånd och permanent uppehållstillstånd enligt den nya gymnasielagen finns här: <https://farr.se/forlangning-och-permanent-uppehallstillstand/>

[/toggle][/toggles]

RÄTTIGHETER SOM ASYLSÖKANDE

[toggles style="minimal"][toggle color="Extra-Color-2" title="Vilken typ av vård kan jag få om jag är asylsökande och vuxen (18 år eller äldre)?"]Du har rätt till följande vård om du är asylsökande och *vuxen*:

- akut sjukvård
- akut tandvård
- mödravård
- förlossningsvård
- preventivmedelsrådgivning
- vård vid abort
- vård och åtgärder enligt smittskyddslagen
- vård som inte kan anstå (vänta).

[/toggle][toggle color="Extra-Color-2" title="Vilken typ av vård kan jag få om jag är asylsökande och barn?"]Barn som är asylsökande har i princip rätt till **samma vård**, både sjukvård och tandvård, som andra barn i Sverige. I vissa fall kan längre behandlingar nekas, om barnet behöver lämna landet och därför skulle ta skada av att behandlingen inte kan ges fullt ut. Vård för barn är nästan alltid gratis. *Goda råd s. 134.*[/toggle][toggle color="Extra-Color-2" title="Vad betyder vård som inte kan anstå?"]Om du är i behov av vård som inte kan anstå, betyder det att ditt hälsotillstånd skulle kunna bli livshotande eller få andra allvarliga konsekvenser, om du inte får vård snabbt. Helt enkelt: vård som inte kan vänta. *Goda råd s. 134.*[/toggle][toggle color="Extra-Color-2" title="Vad behöver jag tänka på om jag vill söka vård som asylsökande?"]Som asylsökande krävs att du har med dig ditt LMA-kort. LMA-kortet får du när din asylansökan registrerats. Uppvisande av LMA-kortet krävs av både vuxna och barn som söker vård. För vuxna som söker vård tillkommer dessutom en patientavgift. För exakta kostnader, se [1177.se](https://www.1177.se) och sök på den region du befinner dig i. *Goda råd s. 134.*

Exempel för region Skåne:
<https://www.1177.se/Skane/sa-fungerar-varden/kostnader-och-ersattningar/patientavgifter-for-asylsokande-och-papperslosa/>

[/toggle][toggle color="Extra-Color-2" title="Vad händer med mina uppgifter jag lämnar till vården?"] När du ansöker om vård omfattas dina uppgifter av sekretess. Det innebär att sjukvården inte får lämna ut några uppgifter om dig till utomstående, om du själv inte vill det. Vissa undantag finns. Exempelvis har Polisen rätt att uttryckligen fråga om en viss person finns på ett sjukhus. I sådana fall måste sjukhuspersonalen svara ja eller nej. Däremot får sjukhuspersonalen inte själv ringa till Migrationsverket eller Polisen och säga att du finns där. *Goda råd s. 134, 143.* [/toggle][toggle color="Extra-Color-2" title="Har jag rätt till utbildning och arbete som asylsökande?"] När det kommer till **utbildning** så har asylsökande barn rätt till förskola och skola. Även möjlighet att gå gymnasiet finns. För att kunna **arbeta** under den tid din asylprocess pågår, så måste Migrationsverket ha godkänt de identitetshandlingar du visat upp. Migrationsverket kan också låta dig arbeta ifall du saknar identitetshandlingar, men bara om du på annat sätt kan göra din identitet sannolik. I båda fallen har du rätt att arbeta utan arbetstillstånd. Om du får arbeta så framgår det av ditt LMA-kort där det kommer att stå "AT-UND".

Kom ihåg att din dagersättning påverkas av att du får lön. *Goda råd s. 135* [/toggle][toggle color="Extra-Color-2" title="Har jag rätt till boende som asylsökande?"] Det finns två olika former av boende för asylsökande: ABO (anläggningsboende som Migrationsverket ordnar) och EBO (eget boende). Du har rätt att bo i ABO utan kostnad, men om du väljer EBO får du stå för hyreskostnaden själv. Olika boendeformer gäller för vuxna och barn. Din rätt till boende hos Migrationsverket upphör när du fått uppehållstillstånd. Om du får avslag så upphör rätten till boende kort efter att ett beslut om utvisning vunnit laga kraft. Du har fortfarande rätt till boende om du bor ihop med barn som du har hand om. Att

utvisningsbeslutet vunnit laga kraft betyder att det inte går att överklaga längre.. Om du beviljas ny prövning på grund av verkställighetshinder, så har du däremot rätt till boende igen, men måste du ansöka om det själv hos Migrationsverket.

Goda råd s. 137–139.][toggle color="Extra-Color-2" title="Har jag rätt till något ekonomiskt bidrag som asylsökande?"]Dagersättning är en liten summa pengar som du som asylsökande har rätt till, om du inte har pengar med dig eller kan försörja dig på annat sätt. Om du är vuxen kan Migrationsverket besluta om att sänka eller ta bort dagersättningen helt. Det kan hända i fall du inte samarbetar med Migrationsverket under din asylprocess. Ett beslut om sänkt eller indragen ersättning kan överklagas till förvaltningsrätten. Rätten till dagersättning upphör om du får ett utvisningsbeslut och det vunnit laga kraft. Om du bor ihop med barn som du har hand om har du fortfarande rätt till dagersättning. Om du beviljas ny prövning på grund av verkställighetshinder, så har du däremot rätt till dagersättning igen, men måste du ansöka om det själv hos Migrationsverket. *Goda råd 138–139.*][toggle][/toggles]

RÄTTIGHETER SOM PAPPERSLÖS

[toggles style="minimal"]][toggle color="Extra-Color-2" title="Vad innebär det att vara "papperslös"?"]Att vara papperslös innebär att du befinner dig i Sverige utan tillstånd. Det kan till exempel vara om du väljer att stanna i Sverige och hålla dig undan efter ett slutligt utvisningsbeslut. Rättigheter för personer som är papperslösa är mycket begränsade.][toggle color="Extra-Color-2" title="Vilken vård har jag rätt till som papperslös?"]Som papperslös har du rätt till samma vård och för samma kostnad som asylsökande. Vid första vårdtillfället ges du ett så kallat *reservnummer*. Det är ett nummer som används istället för personnummer. Det är viktigt att du sparar reservnumret och tar det med dig om du behöver söka vård igen. Du måste inte, men om du har en id-handling, så som pass eller

legitimation, kan det vara bra att du tar med dig det. Vårdpersonalen kan ibland vilja se LMA-kort eller något bevis på att du varit asylsökande. Ta därför gärna kopia på ditt LMA-kort innan du måste lämna det ifrån dig. *Goda råd s. 142.*

med mina uppgifter jag lämnar till vården?"]Samma sekretessregler som för asylsökande gäller för papperslösa. Om du är rädd för att Polisen ska söka upp dig, så be sjukvårdspersonalen att meddela dig ifall Polisen kontaktar dem. Du har heller ingen skyldighet att uppge din adress. *Goda råd s. 143.*

jag rätt till utbildning och arbete som papperslös?"]Papperslösa barn mellan 6 och 18 år har rätt att gå i skolan och att efter ha fyllt 18 år gå färdigt ett gymnasieprogram som har påbörjats. Skolan får inte kontakta Migrationsverket eller Polisen. Om du **arbetat** utan arbetstillstånd under din asylprocess, så upphör rätten till arbete i och med ditt slutgiltiga utvisningsbeslut. Om du väljer att arbeta ändå så har du ingen anställningstrygghet, eller rätt till sjukpenning. Du har däremot samma rätt till lön för ditt arbete. *Goda råd s. 145–146.*

hjälp?"]Du kan vända dig till socialtjänsten i den kommun du bor i för mer hjälp. Det kan till exempel vara skyddat boende om du är utsatt för våld i en nära relation, eller vård till barn som far illa. Ekonomiskt bistånd kan du ansöka om men det är mycket ovanligt att det beviljas. *Goda råd s. 144.*

ATT TÄNKA PÅ VID EN ASYLANSÖKAN

Vad ska jag berätta under asylintervjun på Migrationsverket?"]Berätta *allt* och berätta det *redan från början*. I asylproceduren är det nämligen du som har *bevisbördan*. Det betyder att det är *du* som måste bevisa varför du ska beviljas asyl. Det kan kännas svårt och påfrestande att

berätta om ditt liv och det du varit med om. Det allra bästa är dock att du berättar så detaljrikt, personligt och sammanhängande som möjligt redan från början i asylprocessen. Detta påverkar nämligen din *trovärdighet*. *Goda råd s. 101-105.*

[/toggle][toggle color="Extra-Color-2" title="Jag är kvinna/barn/HBTQ/har en funktionsnedsättning/har blivit utsatt för tortyr – vad gäller för mig?"]Om du tillhör någon av dessa grupper, så kan asylproceduren vara extra krävande för dig. Du kan också ha flera rättigheter under procedurens gång. Läs mer:

1. Kvinna – *Goda råd s. 111–115.*
2. Barn – *Goda råd s. 125–131.*
3. HBTQ – *Goda råd s. 116–119.*
4. Funktionsnedsättning – *Goda råd s. 147.*
5. Utsatt för tortyr – *Goda råd s. 120–124.*

[/toggle][/toggles]

ASYLPROCEDURENS OLIKA STEG

[toggles style="minimal"][toggle color="Extra-Color-2" title="Vilka är asylprocedurens olika steg?"]Asylproceduren har som längst **tre** olika steg. Alla asylsökande kommer till det första steget, **Migrationsverket**. Däremot kommer du bara att komma i kontakt med de andra två stegen om du har överklagat ett avslagsbeslut från Migrationsverket. Dessa två steg är **migrationsdomstolen**, och sist **migrationsöverdomstolen**. *Goda råd s. 37.*

[/toggle][/toggles]

• Migrationsverket

[toggles style="minimal"][toggle color="Extra-Color-2" title="Vad gör Migrationsverket?"]Migrationsverket är det **första** steget i asylproceduren. Det är den instans som prövar din ansökan om uppehållstillstånd. När din ansökan om asyl blivit registrerad, blir du kallad till intervju med en

handläggare på Migrationsverket. Efter intervjun får du möjlighet att komplettera det som framkommit under intervjun. När kompletteringarna har kommit in, så ska Migrationsverket fatta beslut om ditt uppehållstillstånd. Din ansökan om uppehållstillstånd kommer då antingen att beviljas eller avslås. Om din ansökan om uppehållstillstånd blir *beviljad*, så betyder det att du får ett "ja" på din ansökan. Du har alltså fått tillåtelse att stanna i Sverige. Om din ansökan *avslås*, så betyder det att du fått ett "nej" på din ansökan. Du har alltså *inte* fått tillåtelse att stanna i Sverige. Om din ansökan avslås, så har du möjlighet att överklaga beslutet. Läs mer om att överklaga på Migrationsverkets hemsida: <https://www.migrationsverket.se/Privatpersoner/Arbeta-i-Sverige/0m-du-vill-overklaga.html>. *Goda råd s. 51–56.* [/toggle][/toggles]

• **Juridisk hjälp under asylprocessen**

[toggles style="minimal"][toggle color="Extra-Color-2" title="Har jag rätt att få hjälp av en advokat när jag söker asyl?"]Om du har ansökt om asyl hos Migrationsverket, så har du i de allra flest fall rätt till ett offentligt biträde (en advokat eller en jurist). I undantagsfall har du inte det. Det kan exempelvis vara för att Migrationsverket anser att din asylansökan är uppenbart ogrundad, att din asylansökan på grund av Dublinförordningen ska prövas i ett annat land, eller för att Migrationsverket tycker att det är uppenbart att du kommer att beviljas uppehållstillstånd. Du har även rätt till offentligt biträde när du överklagar ett beslut om avslag från Migrationsverket. *Goda råd, s. 48–49.* [/toggle][toggle color="Extra-Color-2" title="Vad är ett offentligt biträde?"]Det offentliga biträdet är den person som ska företräda dig i asylprocessen och ta tillvara dina rättigheter gentemot Migrationsverket. Därför är det viktigt att du berättar allt om varför du behöver skydd i Sverige, så att det offentliga biträdet kan företräda dig så bra som möjligt. Det

offentliga biträdet är inte en del av Migrationsverket och kostar inte heller någonting. Oftast är det offentliga biträdet en jurist eller advokat. Du kan själv välja offentligt biträde, eller välja att acceptera den person som Migrationsverket föreslår. Kom ihåg att om du vill diskutera din asylansökan med en jurist eller advokat *innan* du ansöker om asyl hos Migrationsverket, får du stå för den kostnaden själv. *Goda råd s. 48–49, 101–105.*

Om ditt offentliga biträde är advokat, så ska han eller hon följa fler regler än en jurist. Enligt dessa, *bör* advokaten ta kontakt med, och träffa dig före asylintervjun. Tveka dock inte att höra av dig till advokaten (eller juristen), om han eller hon inte har hört av sig! *Goda råd s. 102.*

Efter asylintervjun får advokaten ett mötesprotokoll från intervjun skickat till sig från Migrationsverket. Advokaten *bör* efter asylintervjun gå igenom protokollet tillsammans med dig. Du får då möjlighet att exempelvis rätta till eventuella missförstånd, komplettera ansökan eller kommentera innehållet på annat sätt. *Goda råd s. 51, 101.*

Din absolut viktigaste kontakt under asylproceduren är ditt offentliga biträde. Viktigt att komma ihåg är att det offentliga biträdet, oavsett om det är en advokat, biträdande jurist eller jurist, ska arbeta för *dig*. Även om han eller hon i vissa fall förordnas av Migrationsverket så är advokaten/juristen *inte* en del av Migrationsverket. En biträdande jurist är en jurist som är anställd på advokatbyrå och står under uppsikt av en advokat.

Om du företräds av en advokat eller biträdande jurist och han eller hon agerar felaktigt i sitt bemötande mot dig, så kan du skriva till Advokatsamfundet och göra en anmälan till Disciplinnämnden.

Här kan du göra en dicitinannmälan:
<https://www.advokatsamfundet.se/Behover-du-advokat/Missnojd-med-en-advokat/>

• Tolk

Ja, du har rätt till tolk. *Goda råd s. 54.* Tolken ska översätta det som sägs under samtal exempelvis mellan dig och din advokat och dig och Migrationsverkets handläggare under asylintervjun, Tolken ska vara helt neutral. Det betyder att tolken varken är på din eller Migrationsverkets sida, utan bara ska översätta allt som sägs i ett samtal. Tolken ska inte framföra sina egna åsikter eller värderingar. Vissa önskemål om tolken, exempelvis om du vill ha en manlig tolk eller en kvinnlig tolk kan göras. Om du är missnöjd med tolken eller inte förstår vad tolken säger ska du **direkt** tala om detta för ditt ombud, biträde eller gode man, Migrationsverket, eller någon annan du känner förtroende för. Du kan avbryta till exempel din asylintervju om du tycker att tolkningen fungerar dåligt eftersom det är viktigt att allt du berättar översätts rätt. Du ska få en ny tid för asylintervju om tolkningen fungerar dåligt. Det är viktigt att Migrationsverket får reda på om du vill byta tolk. *Goda råd s. 54.*

• Migrationsdomstolen

Migrationsdomstolen är det **andra** steget i asylproceduren. Till migrationsdomstolen kan du vända dig till av flera skäl.

1. **Det första skälet** är om du fått avslag från Migrationsverket på din ansökan om uppehållstillstånd och vill överklaga beslutet. *Goda råd s. 59–60.*
2. **Det andra skälet** är om du *har* beviljats uppehållstillstånd som *alternativt skyddsbehövande*, men anser att du borde få uppehållstillstånd som *flykting*. *Goda råd s. 60–61.*
3. **Det tredje skälet** är om Migrationsverket avslagit din ansökan om *verkställighetshinder*. I så fall kan du överklaga det beslutet hos migrationsdomstolen. *Goda råd s. 89.*
4. **Det fjärde skälet** är om Migrationsverket har beslutat att du ska hållas under *uppsikt* eller i *förvar*. Ett sånt beslut kan också överklagas till migrationsdomstolen. *Goda råd s. 77.*

Oavsett av vilket skäl du vill vända dig till migrationsdomstolen, så ta hjälp av ditt offentliga biträde för att kunna inleda processen. *Goda råd s. 58–61.* [Vad innebär muntlig förhandling?](#) Om ditt ärende tas upp av migrationsdomstolen kan du begära muntlig förhandling. Det innebär att du och ditt ombud är med på plats när domstolen ska avgöra ditt ärende. Prata med ditt offentliga biträde om att du vill att han eller hon ska begära muntlig förhandling i migrationsdomstolen. Det är däremot inte säkert att din önskan om muntlig förhandling beviljas. Om det gäller sakfrågor om situationen i ditt hemland så kommer du antagligen inte att bli beviljad muntlig förhandling. Samma sak gäller om varken Migrationsverket eller migrationsdomstolen ifrågasatt din trovärdighet. Om du beviljas muntlig förhandling kommer du att få berätta om dina skäl för asyl, och då framför allt sånt som inte kommit fram i den skriftliga utredningen. *Goda råd s. 61–62.*

Läs mer om muntlig förhandling på Domstolsverkets hemsida: <https://www.domstol.se/amnen/uppehallstillstand-och-m>

[edborgarskap/skyddsstatus/muntlig-forhandling-i-migrationsdomstol/](https://www.migrationsverket.se/edborgarskap/skyddsstatus/muntlig-forhandling-i-migrationsdomstol/)[/toggle][toggle color="Extra-Color-2" title="Hur vet jag om jag har fått ett beslut från migrationsdomstolen?"]Beslut från migrationsdomstolen skickas till dig eller ditt offentliga biträde. Om beslutet skickas till dig, så skickas det med post till den adress som du är skriven på. Därför är det viktigt att Migrationsverket får reda på om du flyttar till en annan adress.[/toggle][/toggles]

• Migrationsöverdomstolen

[toggles style="minimal"] [toggle color="Extra-Color-2" title="Kan jag överklaga migrationsdomstolens beslut?"]Ja, både du och Migrationsverket kan överklaga en dom från migrationsdomstol till Migrationsöverdomstolen. Migrationsöverdomstolen är det **tredje och sista** steget i asylproceduren.

Om du överklagar ett beslut från migrationsdomstolen, betyder inte det automatiskt att ditt ärende kommer att prövas av Migrationsöverdomstolen. För att ditt ärende ska prövas av Migrationsöverdomstolen krävs att den meddelar *prövningstillstånd*. Prövningstillstånd meddelas väldigt sällan. Det meddelas bara om det finns särskilda skäl, eller om Migrationsöverdomstolen anser att det behövs vägledning i hur lagen ska tolkas. Om Migrationsöverdomstolen meddelar prövningstillstånd, så tas ärendet upp. Du kommer likt innan *antingen* att få ett beviljande *eller* avslag på din ansökan om uppehållstillstånd.

Om Migrationsöverdomstolen *inte* meddelar prövningstillstånd, så gäller beslutet från migrationsdomstolen. Ett beslut om att *inte* bevilja prövningstillstånd kan *inte* överklagas.

Eftersom att Migrationsöverdomstolen är det tredje och sista steget i asylproceduren, så kan du **inte överklaga** domstolens beslut. *Goda råd s. 64–66,*

Vid ett lagakraftvunnet avslagsbeslut kan det finnas möjlighet till spårbyte ([läs mer här](#)). Frågor och svar om återvändande hittar du [här](#).
[toggle color="Extra-Color-2" title="Vad menas med laga kraft?"]Man brukar säga att ett beslut "vinner" laga kraft. Det innebär att beslutet inte längre går att överklaga, och därmed blir slutgiltigt. Detta gäller både beslut från Migrationsverket och domar från migrationsdomstolarna och Migrationsöverdomstolen. Ett beslut vinner laga kraft när tiden för att överklaga beslutet har gått ut, och varken du eller Migrationsverket har överklagat beslutet innan dess. Oftast vinner ett beslut laga kraft **tre veckor** efter att du har fått information om det. Det sista beslutet från Migrationsöverdomstolen vinner laga kraft direkt då det fattas. Exakta tider finns alltid angivna i en bilaga till beslutet.

Om det skulle vara så att det efter att ditt utvisningsbeslut vunnit laga kraft kommer upp nya omständigheter som inte har diskuterats i ditt ärende och som gör att utvisningsbeslutet inte kan verkställas, så kan du ansöka om "verkställighetshinder". Men detta är sällan en bra idé direkt efter att ditt utvisningsbeslut vunnit laga kraft. [Läs mer här](#).

[toggle color="Extra-Color-2" title="Vad innebär en nöjdförklaring?"]En nöjdförklaring innebär att du meddelar Migrationsverket att du *avstår din möjlighet att överklaga* ett beslut om avslag på ansökan om uppehållstillstånd. Nöjdförklaringen är skriftlig och går *inte* att ångra. Du kan alltså *inte* överklaga ett beslut, efter att du nöjdförklarat dig.[/toggle][/toggles]

Utvisning och verkställighet

[toggles style="minimal"][toggle color="Extra-Color-2" title="Vad är skillnaden på avvisning och utvisning?"]Både avvisning och utvisning är beslut om att du måste lämna landet. Beslut om **avvisning** kan tas direkt av polisen till

exempel om du är i Sverige utan tillstånd och inte har sökt asyl. Om du sökt asyl och proceduren gått mycket snabbt så kan beslut om avvisning tas inom tre månader efter din första ansökan. Men om beslutet inte hinner tas inom tre månader så blir det istället en **utvisning**. Det går att överklaga alla avvisnings- och utvisningsbeslut men en skillnad är att ett beslut om avvisning kan tas "**med omedelbar verkställighet**" vilket betyder att du inte har rätt att stanna i Sverige under tiden ditt beslut överklagas. Läs mer om "avvisning med omedelbar verkställighet" i *Goda råd* s. 48–49. [/toggle][toggle color="Extra-Color-2" title="Vad betyder det att ett beslut verkställs?"]Att ett beslut verkställs innebär att beslutet *genomförs*. Alltså att du själv eller ansvarig myndighet ser till att det som står i beslutet *görs*. [/toggle][toggle color="Extra-Color-2" title="När verkställs ett beslut om avvisning och av vem?"]Om du får ett beslut om avvisning kan du få en tidsfrist på två veckor för att lämna Sverige. Tidsfristen räknas från det att beslutet har vunnit laga kraft (alltså från den tidpunkt som beslutet inte går att överklaga längre). Om du inte lämnat Sverige frivilligt inom den tidsfristen, får polisen eller Migrationsverket rätt att ingripa och genomföra utvisningen. Många beslut om avvisning innehåller ingen tidsfrist alls. Så är det till exempel om du fått beslut om omedelbar avvisning (utan rätt att stanna i Sverige under en eventuell överklagan av beslutet). Om du är vuxen innebär det att du kommer vara tvungen att lämna Sverige så snart som möjligt. Om du är ett barn får du avvisas tidigast en vecka efter att du tagit del av beslutet. Avvisningen anses verkställd när du lämnat Sverige. *Goda råd* s. 69–71.

Läs mer om hur du överklagar ett avvisningsbeslut i *Goda råd* s. 62–63 och [här](#). [/toggle][toggle color="Extra-Color-2" title="När verkställs ett beslut om utvisning och av vem?"]När du har fått ett utvisningsbeslut som vunnit laga kraft är du skyldig att själv lämna landet inom en viss tidsfrist. Tidsfristen står i det första utvisningsbeslutet från

Migrationsverket och är oftast fyra veckor. Om du inte gör det så får Migrationsverket ingripa för att verkställa utvisningen. Om Migrationsverket anser att det behövs tvång eller du håller dig undan så kan de lämna över ditt ärende till polisen för att verkställa beslutet. *Goda råd s. 70.*

Läs mer om hur du överklagar ett utvisningsbeslut i Goda råd s. 54, 58–68 och [här](#). [toggle color="Extra-Color-2" title="Från vilket datum räknas de fyra åren som ett utvisningsbeslut gäller?"]De fyra åren räknas från det datum då utvisningsbeslutet vann laga kraft, alltså då det inte gick att överklaga längre. Om du har fått en ny prövning på grund av verkställighetshinder (VUT) och fått avslag igen, så räknas de fyra åren ändå från när det första beslutet vann laga kraft. [toggle color="Extra-Color-2" title="Vad innebär ett återreseförbud?"]Ett återreseförbud innebär att du inte får resa in i Schengenområdet eller Sverige, under en viss tidsperiod. Det gäller även inresa i Bulgarien, Kroatien och Rumänien. Du kan alltså inte få visum för besök, studier eller arbete.

I vissa fall kombineras avslagsbeslut på din ansökan om uppehållstillstånd med ett återreseförbud. Det kan hända om Migrationsverket misstänker att du inte kommer att lämna Sverige frivilligt. Att de tror så, kan exempelvis grunda sig i att du tidigare har hållit dig undan, har begått brott, eller har lämnat falska uppgifter. Ett sådant förbud kan gälla **två till fem år** och du måste då lämna Sverige omedelbart.

I andra fall beslutar Migrationsverket om återreseförbud om du väljer att inte lämna Sverige frivilligt inom den tid som står i avslagsbeslutet. Återreseförbud i de fallen gäller i **ett år**. *Goda råd s. 73.* [toggle color="Extra-Color-2" title="Jag har fått återreseförbud. Kan jag återförenas med min familj i Sverige ändå?"]Om du anses ha rätt till familjeåterförening, så kan återreseförbudet hävas. *Goda råd s. 73.* [toggle color="Extra-Color-2" title="Jag har fått återreseförbud. Kan jag få arbetstillstånd i Sverige

ändå?"]Nej, du kan inte få arbetstillstånd i Sverige under tiden ditt återreseförbud gäller.[/toggle][!toogles]

Återvändande

[toogles style="minimal"] [toggle color="Extra-Color-2" title="Vad är ett återvändandesamtal?"] Återvändandesamtal är ett samtal mellan dig och en handläggare på Migrationsverket som hålls efter att du har fått ditt beslut om av- eller utvisning. Det är Migrationsverket som kallar dig till samtalet. Under samtalet pratar du och handläggaren om din återresa till ditt hemland. Om du inte kommer till återvändandesamtalet, om du byter adress utan att tala om det för Migrationsverket, eller på något annat sätt inte medverkar efter att beslutet om av- eller utvisning har fattats, så lämnar Migrationsverket över ditt ärende till Polisen. *Goda råd s. 69–70.*[/toggle][!toogles color="Extra-Color-2" title="Vad innebär självmant återvändande?"]

Återvändandesamtal är ett samtal mellan dig och en handläggare på Migrationsverket som hålls efter att du har fått ditt beslut om av- eller utvisning. Det är Migrationsverket som kallar dig till samtalet. Under samtalet pratar du och handläggaren om din återresa till ditt hemland. Om du inte kommer till återvändandesamtalet, om du byter adress utan att tala om det för Migrationsverket, eller på något annat sätt inte medverkar efter att beslutet om av- eller utvisning har fattats, så lämnar Migrationsverket över ditt ärende till Polisen. *Goda råd s. 69–70.*[/toggle][!toogles color="Extra-Color-2" title="Vad händer om mitt ärende lämnas över till Polisen?"]

Om ditt ärende lämnas över till Polisen kan myndigheten kalla dig till återvändarsamtal och försöka få dig att till exempel gå till din ambassad för att få pass eller annat som behövs för att kunna resa. Om du håller dig undan kan det innebära att du blir efterlyst. Polisens arbete innebär i så fall att leta efter dig och få dig att lämna Sverige med tvång. Det kan exempelvis innebära att Polisen sätter dig i *förvar* (länk), i väntan på att utvisningen ska genomföras. Det enda sättet som

Migrationsverket är inblandat i en sådan situation är om något verkställighetshinder skulle komma fram. Polisen kan även välja att lämna tillbaka ditt ärende till Migrationsverket om du skulle vilja samarbeta om att återvända frivilligt.[/toggle][toggle color="Extra-Color-2" title="Kan jag få något ekonomiskt stöd för att återvända?"]Du kan få olika typer av stöd inför att du ska återvända till ditt hemland. Det vanligaste stödet är *återetableringsstöd*. Det stödet kallas också *kontantstöd*. Återetableringsstödet består av pengar och betalas ut till dig om säkerhetsläget i ditt hemland begränsar dina möjligheter att återetablera dig när du kommer dit. Du ansöker om stödet medan du befinner dig i Sverige och så fort som möjligt efter att du fått avslag på din asylansökan. Du kan **bara** få återetableringsstöd om du lämnar Sverige självmant.

Andra typer av stöd ges inom det europeiska samarbetet ERRIN. Det kan exempelvis vara tillfälligt boende, juridisk rådgivning, medicinsk vård eller hjälp att ta sig in på arbetsmarknaden. Du kan ansöka om stödet både om du lämnar Sverige självmant och om du lämnar Sverige med tvång. Du har inte rätt till stödet om du är utvisningsdömd. Du ansöker om stödet medan du befinner dig i Sverige och så fort som möjligt efter att du fått avslag på din asylansökan.

Kom ihåg att återetableringsstödet och ERRIN bara gäller återvändande till vissa länder. Det betyder att bara asylsökande med viss nationalitet eller härkomst kan få tillgång till stöden.

Läs mer på Migrationsverkets hemsida:

Återetableringsstöd(kontantstöd)

<https://www.migrationsverket.se/Privatpersoner/Lamna-Sverige/Avslag-pa-ansokan-om-asyl/Stod-till-ateretablering/Kontantstod.html>

ERRIN

<https://www.migrationsverket.se/Privatpersoner/Lamna-Sverige/Avslag-pa-ansokan-om-asyl/Stod-till-ateretablering/Stodinsatser.html>

[/toggle][/toggles]

Migrationsverkets förvar

[toggles style="minimal"][toggle color="Extra-Color-2" title="Vad innebär det att tas i förvar?"]Förvar är namnet på Migrationsverkets låsta enheter. Att tas i förvar innebär att du placeras på en avdelning i ett låst boende som du inte får lämna. Förvar och fängelse är inte samma sak, även om båda innebär inlåsning. På förvaret har du möjlighet till kontakt med omvärlden genom tillgång till internet och ta emot planerade besök av t ex vänner eller familj. Du har även rätt till ett offentligt biträde efter tre dygn på förvaret. Precis som under asylproceduren kan du själv önska biträde. *Goda råd s. 76–78.*[/toggle][toggle color="Extra-Color-2" title="Vad är skillnaden på förvar och uppsikt?"]

Att tas i förvar betyder att du blir inlåst i någon av Migrationsverkets låsta enheter. Om du ställs under uppsikt betyder det att du istället ska anmäla dig på polisstationen eller hos Migrationsverket på regelbundna tider, exempelvis två gånger i veckan. Beslut om uppsikt omprövas efter sex månader, medan omprövningstiden för förvarstagande varierar (läs mer under frågan: [Hur länge kan jag sitta i förvar?](#))[/toggle][toggle color="Extra-Color-2" title="På vilka grunder kan jag bli förvarstagen?"]Förvar är den mest ingripande åtgärden Migrationsverket kan ta till, eftersom att den innebär att du inte kan röra dig fritt utan är inlåst på någon av Migrationsverkets enheter. Därför får du enbart förvarstas på vissa grunder. Dessa är:

1. Identitetsförvar: Om din identitet är oklar eller om du inte vill medverka till att utreda din identitet. *Detta gäller i samband med att du reser in i Sverige eller lämnar in en asylansökan.*

2. Utredningsförvar: Om du inte medverkar till utredningen, så att din ansökan om uppehållstillstånd ska kunna bedömas kan du tas i förvar.

3. Verkställighetsförvar: Om din avvisning eller utvisning ska verkställas och Migrationsverket tycker att det finns anledning att tro att du annars kommer att hålla dig undan eller begå brott i Sverige. Det kan de tro om du till exempel har hållit dig undan, att du sagt att du inte tänker samarbeta vid en av- eller utvisning, eller om du inte kommer till mötena de kallat dig till.

4. Sannolikhetsförvar: I vissa situationer kan asylsökande också tas i s.k. sannolikhetsförvar. Denna möjlighet är dock begränsad. Du kan endast tas i sannolikhetsförvar:

- om du redan är förvarstagen med stöd av återvändandenedirektivet och det finns rimliga skäl att anta att du ansöker om internationellt skydd enbart för att försena eller hindra verkställigheten av beslutet om återvändande, eller
- om förvarstagandet är nödvändigt för att skydda nationell säkerhet eller allmän ordning.

Du får inledningsvis endast sitta i förvar i **två veckor** på denna grund. Efter detta måste nytt beslut om fortsatt förvar tas. (Läs mer på s. 8 [Rättslig kommentar "Förutsättningarna för att ta asylsökande i förvar" RK/001/2020](#)).

Begränsningarna för att asylsökande får tas i sannolikhetsförvar kom år 2020 och därmed är informationen om sannolikhetsförvar i Goda råd fel. *Goda råd s. 76–77.* [/toggle][toggle color="Extra-Color-2" title="Vem fattar beslut om förvar och kan jag överklaga beslutet?"] Det är Migrationsverket eller Polismyndigheten som fattar beslut om att ta dig i förvar. Beslutet kan överklagas till en

migrationsdomstol. Ta hjälp av ditt offentliga biträde eller en privat jurist eller advokat. *Goda råd s. 77.*[/toggle][toggle color="Extra-Color-2" title="Hur länge kan jag vara i förvar?"]Beroende på om du har ett beslut om av- eller utvisning, så får du tas i förvar olika lång tid. Tidsgränserna ser ut så här:

1. Om du *har* ett beslut om av- eller utvisning: Du får inte sitta i förvar längre än **två månader**. Efter att två månader har gått, måste beslutet att förvarsta dig omprövas. Om det finns synnerliga skäl så kan du hållas i förvar i två månader till. Som allra längst kan du vara i förvar i **tolv månader**.

2. Om du *inte har* ett beslut om av- eller utvisning: Du får inte sitta i förvar längre än **två veckor**. Efter att två veckor har gått, måste beslutet att förvarsta dig omprövas. Om det finns synnerliga skäl så kan du hållas i förvar i två veckor till. Det finns ingen maxgräns på hur många gånger den här typen av förvarsbeslut kan omprövas och förlängas.

3. Om du blivit tagen i förvar *i samband med att du lämnat in din asylansökan och inte kunnat bevisa din identitet*: Du får inte sitta i förvar längre än **48 timmar**. Denna typ av förvarstagande kan inte förlängas. [/toggle][toggle color="Extra-Color-2" title="Jag har ansökt om uppehållstillstånd – vad händer med min ansökan om jag tas i förvar?"]Din ansökan om uppehållstillstånd fortsätter att behandlas under tiden som du sitter i förvaret. Eftersom att du sitter i förvaret kommer din ansökan att prioriteras. *Goda råd s. 79.*[/toggle][toggle color="Extra-Color-2" title="Jag vill ansöka om uppehållstillstånd – kan jag göra detta om jag tas i förvar?"]Ja, du kan ansöka om uppehållstillstånd. Kom däremot ihåg att det offentliga biträde som hjälper dig i förvarsärendet *inte* är skyldig att hjälpa dig med en ansökan om uppehållstillstånd. Ta istället hjälp av en privat advokat eller jurist, eller av någon av de frivilligorganisationer som besöker förvar. *Goda råd s. 79.*[/toggle][toggle color="Extra-Color-2" title="Vilken juridisk hjälp kan jag få om jag

förvarstas?”]Om du tas i förvar har du rätt till att inom 72 timmar tilldelas ett offentligt biträde. Det offentliga biträde som hjälper dig i förvarsärendet behöver inte vara samma person som har företrätt dig i din asylprocess. Det offentliga biträdet kan hjälpa dig att överklaga beslutet om förvar. Han eller hon företräder dig också i mötena med Migrationsverket och Polisen.[/toggle][toggle color="Extra-Color-2" title="Vilka rättigheter har jag i förvaret?"]Du har flera rättigheter när du tas i förvar. Du har rätt att behandlas med respekt och värdighet. Du ska också ha möjlighet att aktivera dig, exempelvis genom att träna, vara utomhus, spela spel och titta på tv. Du har också rätt till medicinsk vård och besök. *Läs mer i Goda råd s. 79–80 och [här](#).*

[/toggle][/toggles]

Verkställighetshinder

[toggles style="minimal"][toggle color="Extra-Color-2" title="Vad är VUT (verkställighetshinder)? När kan jag anmäla ett VUT?"]Verkställighetshinder, som ofta kallas VUT, är **nya** skäl till varför ditt utvisningsbeslut *inte* kan verkställas, alltså genomföras. Du behöver alltså bevisa för Migrationsverket att det finns nya omständigheter som inte har prövats tidigare i ditt asylärende. Att du anmäler verkställighetshinder innebär inte automatiskt att du släpps ur förvar eller att du får stanna i Sverige. Det kan däremot ge stora konsekvenser för dig om det inte görs på rätt sätt. Det är därför viktigt att du ser till att få all information om dina alternativ och konsekvenserna av dem från någon juridisk kunnig så att du kan ta ett bra beslut. Om det finns verkställighetshinder så kan din utvisning skjutas upp, eller så får du ett nytt uppehållstillstånd.

Det finns två olika typer av verkställighetshinder som du kan föra fram i din ansökan:

1. Medicinska och praktiska verkställighetshinder. Beslut **kan**

inte överklagas. *Goda råd s. 84–85.*

2. Verkställighetshinder på grund av nya skyddsbehov. Beslut **kan** överklagas. *Goda råd s. 85–86, 88.*

Det är Migrationsverket som beslutar om det finns verkställighetshinder. Däremot kan det finnas vissa personliga omständigheter som bara du kan känna till. Det kan till exempel vara om du konverterat eller kommit ut med din sexuella läggning. Var alltid noga med att diskutera med ditt ombud om vad som ska komma med i ansökan om verkställighetshinder. *Goda råd s. 83–92.* [/toggle][toggle color="Extra-Color-2" title="Hur fattar Migrationsverket beslut om verkställighetshinder?"] Din ansökan om verkställighetshinder kan prövas på **två sätt**. **Det första sättet** är att Migrationsverket fattar beslut om verkställighetshinder *utan* att de gör en ny prövning av hela ditt asylärende. I de fallen bedöms bara dina nya skäl. **Det andra sättet** är att Migrationsverket väljer att göra en *ny prövning* av ditt asylärende, på grund av de nya omständigheter du lyft fram i din ansökan om verkställighetshinder. För att få en ny prövning av ditt ärende krävs förutom de nya skälen, en förklaring till varför du inte kunnat ta upp omständigheterna tidigare (detta kallas "*giltig ursäkt*"). Giltig ursäkt krävs dock **inte** när det bara är du som kan veta när du upplevde den nya situationen som en risk, till exempel kan detta gälla om du har *konverterat*, och antagligen också om du kommit ut med din *sexuella läggning*. *Goda råd s. 86–87.*

Läs mer om vad gäller i fall du *nekas*, respektive *beviljas* en ny prövning av ditt asylärende på s. 89 i *Goda råd*. [/toggle][toggle color="Extra-Color-2" title="Hur länge gäller ett uppehållstillstånd vid verkställighetshinder?"] Beroende på vilken typ av verkställighetshinder du beviljas uppehållstillstånd för, gäller uppehållstillståndet olika länge:

1. Uppehållstillstånd som beviljas på grund av ett *bestående*

verkställighetshinder (dvs. att du riskerar exempelvis tortyr eller dödsstraff i ditt hemland vid ett återvändande) gäller vanligen i **tretton månader**.

2. Uppehållstillstånd som beviljas på grund av ett verkställighetshinder *efter ny prövning av asylskälen* gäller i **tre år eller tretton månader**, som efter en vanlig asylprövning.

3. Kortare uppehållstillstånd kan beviljas för *tillfälliga verkställighetshinder* och andra särskilda situationer, som en medicinsk behandling eller tillstånd för att vittna i en rättegång.

4. Uppehållstillstånd om **tolv månader** eller kortare kan beviljas *ensamkommande barn* som inte får skickas till hemlandet *utan ordnat mottagande*, så länge de är minderåriga.
[/toggle][/toggles]

Här finns mera hjälp

[toggles style="minimal"][toggle color="Extra-Color-2" title="Vad kan jag göra om jag upplever att jag har blivit felaktigt bemött av Migrationsverket?"]Migrationsverket kan fatta fel beslut i ditt asylärende. I sådana fall går besluten att överklaga (länk). Det händer att Migrationsverket också begår fel i hur de bemöter och behandlar dig som person. Det kan exempelvis vara om du upplever att Migrationsverkets personal inte är tydliga och behjälpliga i sitt möte med dig. Det kan också vara om du känner att personalen behandlat dig negativt, för att du t.ex. är kvinna, har en funktionsnedsättning eller en viss sexuell läggning.

Om du upplever att Migrationsverket har brustit i sitt bemötande gentemot dig, kan du få hjälp. Den ena instansen är Justitieombudsmannen (JO), den andra är Diskrimineringsombudsmannen (DO).

Läs mer om JO: <https://www.jo.se/>

Läs mer om DO: <https://www.do.se/> [toggle][toggle color="Extra-Color-2" title="Vad kan jag göra om jag upplever att jag har blivit felaktigt bemött av Migrationsverket?"]Migrationsverket kan fatta fel beslut i ditt asylärende. I sådana fall går besluten att överklaga (länk). Det händer att Migrationsverket också begår fel i hur de bemöter och behandlar dig som person. Det kan exempelvis vara om du upplever att Migrationsverkets personal inte är tydliga och behjälpliga i sitt möte med dig. Det kan också vara om du känner att personalen behandlat dig negativt, för att du t.ex. är kvinna, har en funktionsnedsättning eller en viss sexuell läggning.

Om du upplever att Migrationsverket har brustit i sitt bemötande gentemot dig, kan du få hjälp. Den ena instansen är Justitieombudsmannen (JO), den andra är Diskrimineringsombudsmannen (DO).

Läs mer om JO: <https://www.jo.se/>

Läs mer om DO: <https://www.do.se/> [toggle][toggle color="Extra-Color-2" title="Vad gör Europadomstolen och kan jag vända mig till den om Sverige nekar mig uppehållstillstånd?"]Europadomstolen är en internationell domstol som dömer i mål baserade på Europakonventionen för de mänskliga rättigheterna (EKMR). Sverige är bundet till EKMR, och det är därför möjligt att som privatperson driva ett ärende mot Sverige i Europadomstolen. För att få sin sak prövad i Europadomstolen måste du ha gått igenom alla steg i den svenska asylproceduren. Det är även möjligt att vända dig till Europadomstolen om du nekats prövningstillstånd till Migrationsöverdomstolen.

Det är en mycket komplicerad och lång process för att ett ärende ska tas upp i Europadomstolen. Du får antagligen ett snabbt svar på om ditt ärende ska tas upp eller inte. Det är inte säkert att ditt fall tas upp. Om ditt ärende tas upp så kan väntetiden vara flera år. Diskutera därför med den som företräder dig i asylproceduren om han eller hon tycker att

det är en lämplig idé att lämna in en ansökan. Det ingår däremot inte i uppdraget för ditt offentliga biträde att även biträda dig i Europadomstolen. *Goda råd s. 95–98.*

Kom ihåg att du **inte** kan söka till Europadomstolen och FN samtidigt. Det går bara att välja **en** av dem.

OBS: Det finns möjlighet till *snabbprocedur* om du riskerar att skickas till ett land där ditt liv hotas.

[Läs mer om Europadomstolen här.](#) [/toggle][toggle color="Extra-Color-2" title="Vad gör FN och kan jag vända mig dit om Sverige nekar mig uppehållstillstånd?"]FN har flera olika kommittéer som det går att vända sig till som privatperson. Ditt slutgiltiga utvisningsbeslut från Sverige måste ha vunnit laga kraft, innan du kan ansöka till någon av kommittéerna. Precis som i fallet med Europadomstolen, så är en process i någon av FN:s kommittéer mycket komplicerad och lång. Diskutera därför med den som företräder dig i asylproceduren om han eller hon tycker att det är en lämplig idé gå den vägen. Relevanta kommittéer att ansöka till är:

- FN:s flyktingkommitté
 - <https://www.unhcr.org/executive-committee.html>
- FN:s kommitté för mänskliga rättigheter
 - <https://www.ohchr.org/en/hrbodies/ccpr/pages/ccprindex.aspx>
- FN:s kommitté mot tortyr
 - <https://www.ohchr.org/en/hrbodies/cat/pages/catindex.aspx>
- FN:s kommitté för rättigheter för personer med funktionsnedsättning
 - <https://www.ohchr.org/EN/HRBodies/CRPD/Pages/CRPDIindex.aspx>

Kom ihåg att du **inte** kan söka till Europadomstolen och FN samtidigt. Det går bara att välja **en** av dem.

OBS: Det finns möjlighet till *snabbprocedur* om du riskerar att skickas till ett land där ditt liv hotas. [/toggle][toggle color="Extra-Color-2" title="Vad innebär en snabbprocedur?"]Möjligheten till snabbprocedur finns hos både Europadomstolen och hos FN:s kommitté mot tortyr. En snabbprocedur kan användas för att stoppa en utvisning till ett land där du är rädd att du kommer utsättas för tortyr eller annan liknande behandling. Du kan i så fall faxa *antingen* Europadomstolen, *eller* FN:s kommitté mot tortyr. Beskriv vad du riskerar utsättas för, vilka bevis du har för detta, samt kopior på alla beslut i ditt asylärende. Om domstolen/kommittén anser att en utvisning skulle innebära att Sverige bryter mot internationell rätt, så kan utvisningen tillfälligt stoppas. Migrationsverket måste respektera ett sådant beslut. Läs mer i *Goda råd s. 98–99*. [/toggle][/toggles]